

Ain Kallis

klimatoloog

Taevased jõud soosisid muudatusi

Kuigi 1852. aastal ilmunud «Onu Tomi onnike» päästis Ameerikas valla kodusõja ja tõi kaasa väga suuri muutusi seelses eluolus. Kas Barack Obama teeb lähitulevikus sama – see ei huvita inimesi mitte ainult Ühendriikides.

Väga sageli vahetuvad juhid just looduskatastroofide järel. Et valitsevate ringkondadega poldud rahul ka kõrgemal pool, võis arvata juba 2005. aastal, orkaani Katrina tegutsemise ajal.

Tolle orkaani möllamise ajal heideti samuti valitsusele ette, et polnud pööratud tähelepanu New Orleansi linnast tulnud signaalidele kaldatammide kehvast seisukorrast. Ning et presidendi reageerimine õnnetusele oli aeglane.

Teine tähelepanek: valimistulemused sõltuvad ilmast valimispäeval. Ajakirjas Journal of Politics (august 2007) oli tehtud seesugune uurimus 14 valimiste kohta. Selgus, et halva ilmaga tuli hääletama vähem inimesi: toll lund kahandas kodanikukohuse täitjate arvu viie protsendi võrra. Sajusel valimispäeval 1972, 1992 ja 2000 ei tulnud kodust välja sajad tuhanded valijad.

Samuti selgus väga oluline tõik: kehva ilmaga võitsid üldiselt vabariiklased. Just hoogsadudega ilm mängis 2000. aastal mäkra nüüdsele kliimaspet-sile Al Gore'ile ning tõi Valgesse Majja George W. Bushi.

Viimane valimispäev oli vaatamata vabariiklaste palveile peamiselt kuiv, päikeseline ja väga soe (keskmiselt 10 °C üle normi). Keegi Debbe Crissman kirjutas oma blogis, et seekord ta pole laisk demokraat, vaid läheb valima.

Mis tuleb?

Lumi tuli maha! Eilselt EMHI lumekaardilt võis näha, et mustaks jäi maa vaid saartel ja lapikesel Kagu-Eestis. Paksema värsket vaiba sai Jõhvi (13 cm) ning Harjumaa (8–10 cm). Silmale harjumatu talvine maastik säilib ka tuleval nädalal. Nahale harjumatud külmakraadid tunduvad veelgi hullemana, kuna en-nustatud tugevad tuuled lisavad külmatunnet mitme kraadi võrra.

Et tänavate seisund on muutunud, sai tunda ka minu auto taguots ühel rist-mikul. Seega ettevaatust – vaid enamik kiir- ja iluuisutajaid ei ole kahetse-nud, et astusid libedale teele!

Mis oli?

- Alpides ja Kordiljeerides algas suusahooaeg, mitmetes Kanada kuurorti-des koguni rekordiliselt vara. Isegi Põhja-Kreekas on kohati 30 cm lund!
- Queenslandi osariiki Austraalias tabas seeria tugevaid troopilisi tsükloneid, veerandsaja aasta hullemaid. Golfipallisuurused raheterad, tugev tuul ning paduvihm tegid palju pahandust.
- Palavus (34 °C) ja kuivad mäetuuled soodustasid Californias metsatule-kahjude levikut. Evakueeriti üle 10 000 elaniku.
- Teadaanne. Astronaut Heidemarie Stefanyshyn-Piper kaotas kolm päeva tagasi jalutuskäigul kosmoses Euroopa kohal ridikäli. Ausal leidjal palu-takse see tasu eest NASAsse tagastada.